

Õiguskantsleri Kantselei

Liisa Kuuskler-Kluust
Paide Sookure Lasteaed
direktor@sookure.edu.ee

Teie 13.09.2024 nr

Meie 06.11.2024 nr 7-5/241638/2406493

Puhkeaeg lasteaias

Austatud Liisa Kuuskler-Kluust

Soovisite selgitusi sotsiaalministri määrmuses [„Tervisekaitsenõuded koolieelses lasteasutuses tervise edendamisele ja päevakavale“](#) sätestatud puhkeaja nõuete kohta ning õiguskantsleri hinnangut puhkeaja korraldusele Paide Sookure Lasteaias. Küsisite, mis on vaikne tegevus ning kas lasteaias on kohustus järgida lapsevanema nõudmist, et tema laps ei tohi lasteaias magada isegi sel juhul, kui ta on väsinud ning vajab ka õpetaja hinnangul puhkust.

Seda, kas laps vajab päevast und või mitte, hindab eelkõige lapsevanem. Vanem ja lasteaed peavad tegema omavahel koostööd ja jõudma lapse vajadustele vastavas puhkeaja korralduses kokkuleppele. Vanemate ja lasteaia kokkulepe peab võimaldama lapse huvidest lähtuvaid mõistlikke erandeid. Näiteks kui laps on väsinud ja avaldab ise soovi lõuna ajal magada, ei tohiks talle seda keelata.

Igal inimesel on erinev unevajadus ja üldistatult ei ole võimalik öelda, kas ja kui palju üks laps päevast und vajab. Kui päevane uinak on olnud liiga pikk, ei pruugi lapse ööuni olla piisavalt pikk ja kvaliteetne (vt K. Vernik, [„Eesti lasteaedade ja koolide päevakavad peavad muutuma“](#) ja L. Eensaar, [„Eesti laste uni on võrreldes Põhjamaade eakaaslaste unega väga kehv“](#)).

Õiguskantsler on [seisukohal](#), et alates neljandast eluaastast peab laps saama valida, kas ta soovib lasteaias teha uinaku või samal ajal vaikselt tegutseda (määruse § 14 lõige 4). Sellise valiku pakkumine võimaldab arvestada iga lapse individuaalseid vajadusi ja iseärasusi, nagu on ette nähtud ka [koolieelse lasteasutuse seaduse](#) (edaspidi KELS) §-s 3.

Lapsevanemal on õigus otsustada, kas laps vajab päevast und või mitte (vt [lastekaitseaduse](#) (LasteKS) § 7 lg 1; [perekonnavaladuse](#) (PKS) § 116 lõige 2 ja § 120 lõige 1). Vanemate selgitused aitavad õpetajatel lapse vajadusi paremini mõista ja arvestada ning see suurendab lapse heaolu. Loomulikult peavad vanemad otsustamisel arvestama ka lasteaia pedagoogide tähelepanekuid ja soovitusi ning pidama silmas lapse igakülgset heaolu (PKS § 118 lg 1). Vanem ja lasteaed peavad tegema koostööd (määruse § 4) ja jõudma kokkuleppele, mis arvestab lapse vajadusi.

Kui vanem soovib, et tema laps saaks uinaku asemel midagi vaikselt teha (näiteks vaadata raamatut, joonistada), siis peab lasteaed seda lubama. Vaikselt lebamise kohustus ei anna lapsele võimalust valida muud vaikset tegevust. Selline nõue ei arvesta lapse heaoluga. Loomulikult peab laps teiste

laste päevase puhkuse ajal tegutsema vaikselt, nii et ta teisi ei segaks. Kõigil lastel on õigus puhkeajale.

Mõistlik on kokku leppida paindlikus puhkeaja korralduses, mis võimaldab teha lapse huvidest lähtuvaid erandeid. Näiteks kui laps on väsinud ja avaldab ise soovi lõuna ajal magada, ei tohiks lapsele seda keelata.

Kuna lasteaias on tekkinud arutelu puhkeaja korralduse ja lapse päevase unevajaduse üle, võite paluda näiteks unearstil või kliinilisel psühholoogil tulla lasteaeda sellest vanematele ja õpetajatele rääkima.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Andres Aru

laste ja noorte õiguste osakonna juhataja, õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel